

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 9.12.2020
Sayı: 3201

37790

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Çevre Komisyonu Üyesi

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 07/12/2020
Saygılarımla.

Zeki Hakan SİDALI
Mersin Milletvekili

Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin 2020-2021 Rekolte Tahmin Raporu açıklandı. Rapora göre Türkiye'nin zeytin ağacı varlığı geçen yıla göre yüzde 4 artarak 188 milyon 749 bin ağaca ulaştı. Bu ağaçların 159 milyon 352 bini zeytin veren, 29 milyon 397 bini meyve vermeyen ağaçlar. Ağaç sayısındaki artışa rağmen üretim hızla azalıyor.

Türkiye'nin zeytin üretimi 2006-2007 sezonunda 1 milyon 766 bin ton seviyesinde gerçekleşirken zeytin ağacı varlığı 129 milyon 265 bin adetti. 2007'de yaşanan kuraklığın etkisi ile 2007-2008 sezonunda 144 milyon 329 bin zeytin ağacı varlığı ile Türkiye 1 milyon 75 bin ton zeytin üretebildi. 2009-2010 sezonunda üretim 1 milyon 290 bin ton oldu. Bu tarihten sonra ilk kez 2020-2021 sezonunda üretim 1 milyon 400 bin tonun altına gerilemiş olacak. Yani bu sezon zeytin üretimi son 11 sezonun en düşük seviyesinde olacak.

2020-2021 sezonunda zeytinyağı üretimi ise 172 bin 813 ton olacak. Geçen sezon zeytinyağı üretimi 224 bin 595 ton olarak tahmin edilmişti. Geçen seneye göre dane zeytin üretiminin 215 bin 651 ton, zeytinyağı üretiminin ise 51 bin 780 ton daha az olacağı tahmin edildi.

Ayrıca bu sezon son 7 sezonun da en düşük zeytinyağı üretimi olacağı tahmin edildi. 2013-2014 sezonunda 160 bin ton olan zeytinyağı üretimi 2014-2015 sezonunda 190 bin tona çıktı. En yüksek üretim ise 2017-2018 sezonunda 263 bin ton ile gerçekleşmişti.

Raporun da öngördüğü şekilde iklim değişikliğine bağlı olarak değişen hava koşullarından en çok etkilenen ürünlerden birisi de zeytin ürünüdür. Zeytinde bu yılki hasat normal sezona göre 1 ay geç başlamıştır. Aşırı sıcak hava dalgasının çiçekleri dökmesi, aşırı kuraklık ve meyvelerin geç olgunlaşması zeytinde ortaya çıkan rekolte kaybını açıklamaktadır.

Zeytin ve zeytinyağında yaşanan rekolte kaybı beraberinde fiyat artışlarına dolayısıyla gıda ve toplam enflasyonda artışlara neden olacaktır. Bu durum hem üretici tarafında hem de tüketici tarafında olumsuz seyredecek, piyasada taklit ve tağşiş ürünlerin önünü açacaktır.

4

37790

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Çevre Komisyonu Üyesi

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

Bu bilgilerin ışığında;

- 1) Bakanlığınız Avrupa Birliği'nde olduğu gibi zeytin piyasasını düzenleyici fiyat ve destek modellerini Türkiye'ye taşıyacak mıdır? Bu konuda yürütülen bir çalışma var mıdır?
- 2) Zeytincilik sektöründe ürün ve üretim maliyetinin düşürülmesinde mutlak gerekli görülen ve zeytincilikte kullanılan girdilerden başta gübre, akaryakıt ve enerjinin ucuzlatılması gerekmektedir. Bakanlığınızın gübre, akaryakıt ve enerji başlıklarında zeytin üreticilerine teşvik vermeyi planlamakta mıdır?
- 3) Bakanlığınız zeytin teşviklerinde etki analizi yapmakta mıdır?
- 4) Bakanlığınızın zeytin üretiminde küçük aile işletmelerine olan destekleri artırmaya yönelik bir çalışması var mıdır?
- 5) Bakanlığınız 1998 yılında ilk defa 40 cent olarak verilmeye başlanan prim desteğinin günümüzde 10 cente kadar düştüğü dikkate alındığında bir fiyat güncellemesine gidecek midir?
- 6) Bakanlığınız zeytincilik sektöründe kalitenin artması amacıyla zeytincilik destekleme primlerini yağ kalitesine göre vermeyi amaçlayan bir destekleme yaklaşımı geliştirmekte midir?
- 7) Başta ağaç sayısı olmak üzere, sektördeki verilerin güncelleştirilmesi gerekmektedir. Bakanlığınızın bu konuda yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
- 8) Çeşit seçiminde bölgesel adaptasyon önemli olup, coğrafi yöre ile özdeşleşmiş çeşitlerin kendi bölgelerine dikiminin teşvik edilmesi, bölgesel bir "Envanter Projesi" hazırlanarak kayıt dışı ağaçların tespit edilerek, dikime uygun zeytin alanlarının ağaçlandırılması gerekmektedir. Bakanlığınızın bu başlıklarda yürüttüğü çalışmalar nelerdir?
- 9) Bakanlığınız firesiz ve hızlı zeytin toplama için mekanik hasadın özendirilmesi kapsamında zeytin hasat makinelerinin küçük ve orta büyüklükteki üreticilerin alımını kolaylaştırmak için bir destek mekanizması geliştirecek midir?
- 10) Bakanlığınızın gövde ve anadal sarsıcı gibi büyük makinelerin teşvik kapsamına alınması konusunda bir çalışması var mıdır?
- 11) Bakanlığınız iç tüketimde haksız rekabete neden olan Afrin zeytinyağlarının piyasaya girişlerini kayıt altına almak ve haksız rekabeti önlemek için ne gibi çalışmalar yürütmektedir?
- 12) Bakanlığınız taklit ve tağşişi önlemek adına yaptırımları artırmayı planlamakta mıdır?
- 13) Türkiye'de zeytinyağı tüketimi kişi başına 2 litredir. Bu rakam Yunanistan'da 24 litre, İtalya ve İspanya'da 14 litre, Tunus, Portekiz'de 8 litredir. Zeytinyağında iç tüketimi artırmaya yönelik olarak Bakanlığınız ne gibi çalışmalar yapmaktadır?
- 14) Bakanlığınızın zeytinyağı satışlarında KDV oranlarını düşürme veya sıfırlama planı var mıdır?
- 15) İklim değişikliği etkilerini azaltmak amacıyla zeytin dikim alanlarının yeniden belirlenmesine yönelik Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?